Ïîñëåäíÿÿ äîáû÷à

17.01.2013 ã.

Â 2012 ãîäó ïðåêðàùåíà äîáû÷à áîêñèòà â êàðüåðàõ. Äî÷åðíåå ïðåäïðèÿòèå ÑÓÁÐà – ÎÎÎ «Òîøåìñêèå áîêñèòîâûå êàðüåð
îòêðûòîé äîáû÷è ðóäû.
{hsimage}Âåõè èñòîðèè:
• èþíü 1933 ãîäà – äîáûòû ïåðâûå ïðîáíûå 300 òîíí áîêñèòà äëÿ çàâîäîâ.
• 2 äïðåëÿ 1934 ãîäà – äåíü ðîæäåíèÿ ÑÓÁÐà.
• 5 èþíÿ 1934 ãîäà – â êàðüåðå Þæíîãî ðóäíèêà áðèãàäà È.Ñåðäþêà äîáûëà ïåðâûå ïðîìûøëåííûå òîííû áîêñèòà.
Â ñâîè ïåðâûå äåñÿòèëåòèÿ ÑÓÁÐ â¸ë äîáû÷ó ðóäû â îñíîâíîì â êàðüåðàõ. Ïîñòåïåííî, ñ ââîäîì â ñòðîé íîâûõ øàõò, äîëÿ îòêðûòî
áûë Òîòèíñêèé ó÷àñòîê ðóäíîãî êàðüåðà ÑÓÁÐà. Â îñíîâíîì òàì ðàáîòàëè ìåñòíûå êàðèèíñêèå ãîðíÿêè.
Ðóäíûé êàðüåð ÑÓÁÐà ïîñòðîèëè äîðîãó îò ïîñ¸ëêà ×åð¸ìóõîâî äî èâäåëüñêèõ êàðüåðîâ, âîçâîäèë îñòû ÷åðåç ðåêè. 30 ëåò âåë
áûëè îòðàáîòàíû 24 êàðüåðà, ãäå òðóäèëèñü ñåâåðîóðàëüöû è èâäåë÷àíå.
29 èþíÿ 2012 ãîäà íà Òîøåìñêîì ìåñòîðîæäåíèè â êàðüåðå ¹ 4 áûëè îòãðóæåíû ïîñëåäíèå 200 òîíí áîêñèòà. Ýòîò êàðüåð ðàñïîëî
Å.Â.Êîðæàâèíà.
Ïîñëå ýòîãî åù¸ áîëåå òð¸õ ìåñÿöåâ ñ ðóäíûõ ñêëàäîâ ïðîäîææàëàñü ïåðåâîçêà ðóäû àâòîòðàíñïîðòîì íà øèõòîâàëüíûé ñêëàä ÑÓ
íàãðóçêè ïîñëåäíþþ ìàøèíó áîêñèòà, äîáûòîãî â êàðüåðå.
Òàê íà Óðàëå áûëà ïðåêðàùåíà îòêðûòàÿ äîáû÷à áîêñèòà è åãî îòãðóçêà ïîòðåáèòåëÿì, ëèêâèäèðîâàíî äî÷åðíåå ïðåäïðèÿòèå
â êàðüåðàõ ïðåêðàùàåòñÿ.
Íî â Èâäåëüñêîì ðàéíå îñòàëèñü íåòðîíóòûìè êàðüåðû ¹ 6 è 7. È ïðîâêôû íà èõ îòðàáîòêó áûëè, è ëèöåíçèÿ, íî… îòðàáàòû
îòìåòêè. Ìæíî áûëî îðãàíèçîâàòü òàì âîäîïîòëèâ è ðàáîòàòü. Ïàðó ëåò íàçàä áûëè òàêèå ïëàíû, íî ïåðåáóìàëè. À âåäü åù¸ ãîäà òðè
Îäíàêî ðóêîâîäñòâî ðåøèëî âñ¸ ýòî áðîñèòü, äîãîâîð, çàêëþ÷¸ííûé ìæäó ÎÀÎ «ÑÓÀË» è ÎÎÎ «ÒÁÊ» â 2005 ãîäó, ðàñòîðãóòü, à ï
çåìåëü ïðèâîçèòü òàêîé áîêñèò èç Êîìè ñ Òèìàíñêîãî ìåñòîðîæäåíèÿ. Òàì åãî – ïîðå.
Òîëüêî âîò «çà ìîðåì òåëóøêà – ïîëóøêà, äà ðóáëü ïåðåâîç». À ïî íûíåøíèì æåëåçíîäîðîæíûì òàðèôàì «ðóáëÿ» áóä
àëþìèíèåâîì çàâîäà – ïðîáëåìà.
{hsimage} Åù¸ íåìíîãî èñòîðèè. Â ÑÑÑÐ àâòîòðàíñïîðò âïåðâûå â êàðüåðàõ áûë ïðèìåí¸í â 1944 ãîäó. È âïåðâûå – íà ÑÓ
ïðåäøåñòâåíèêè «ÁåëÀÇîâ» âîçèëè ðóäó è ïîðîäó, çàìåíèâ ëîøàäêó è óçêîêîëåíóþ æåëåçíîäîðîæíóþ îòêàòêó. Òóò áûë ïðèîáåò
«Ðóäíûé êàðüåð» âñåãäà ø¸ë â àâàíãàðäå ÑÓÁÐà. Áîêñèòîâûå êàðüåðû ðàíüøå íàçûâàëè â îáèõîäå «êàðìàíàìè». Îò «êàðìàíà
Â êîíöå 1981 ãîäà áûëà îòñûíàíà ãðóíòîâàÿ äîðîãà îò ×åð¸ìóõîâî äî èâäåëüñêèõ êàðüåðîâ, è íà÷àëàñü äîáû÷à áîêñèòà â ýòîì ðà
Èâäåëüñêîì ðàéîíå, ñòðîèòåëè ââîäîâîðîâ äàëüøå íà ñåâåðî-çàïàä Ñèáèðè è ðàçâèâàòü òàì ýêîíîìèêó.
ß óñòðîìëñÿ â «Ðóäíûé êàðüåð ÑÓÁÐà» â 1981 ãîäó è îòðàáîòàë íà äîáû÷å áîêñèòîâ 30 ëåò. Çà ýòè ãîäû áûëè ïåðåèìåíîâàíè
– äîáûâàòü áîêñèò. Âñå ïåðåèìåíîâàíèÿ – ýòî áþðîêðàòè÷åñêèâ èãðû óïðàâëåíöåâ.
Â 1986 ãîäó èç ðóäíîãî êàðüåðà îí ñòàë «ðóäíèêîì îòêðûòîé äîáû÷è ÎÎ «ÑÓÁÐ». Â 2006 ãîäó ýòî ïðåäïðèÿòèå âûâåëè èç ñîñòàâ
êàðüåðû» (ÎÎÎ «ÒÁÊ). È íå ïðîñòî âûâåëè, à åù¸ è ðàñêîëîëè: «ÁåëÀÇû», áóëüäîçåðû è äèçåëüíûå ýêñêàâàòîðû âìåñòå ñ ëþäüìè
È íà÷àëàñü íåðàçáåðèõà. Ýòà ðåîðãàíèçàöèÿ ñòàëà ôàêòè÷åñêè äåçîðãàíèçàöèåé ïðîèçâîäñòâà è ïðèíåñëà íåìàëî áåä. ×åãî
Îïëîâûå ïåðñïåêòèâíûå ÈÒÐ íå âûäåðæèâàëè è óõîäèëè. Èõ ìåñòà çàíèìàëè áåñòîïëîâûå, íî óãîäíûå. Ñóùåñòâåííûå ðàçíîãëàñè
ïðåäïðèÿòèé, êîòîðûå æèëè âìåñòå â âàõòîâîì ïîñ¸ëêå è äåëàëè îäíî äåëî – äîáûâàëè áîêñèò.
Ýòîò øåñòèëåòíèé ïåðèîä ðàáîòû ïðåäïðèÿòèÿ, îòäåë¸íííãî îò ÑÓÁÐà, ñ÷èòàþ ñàìûì òÿæ¸ëûì çà ïîñëåäíåå 30 ëåò. Íå ïî îáú¸ìó ðà
ñîñòàââ «ÑÓÀË-õîëäèíãà», è ýòè ïðîáëåìû äëÿ íàñ ñîçäàëè ìåíåäæåðû ýòîé êîìïàíèè.
Çà÷åì îòäåëèëè îò ÑÓÁÐà? Äà ÷îîáû óéòè îò íàëîãîâ, ÷òîáû ìåíüøå áûëè ïëàòåæè â áþäæåò. Âñå îñòàëüíûå äîâîäû – î
ýòîãî ñòàëî ëó÷øå? Óâåðÿþ âàñ – íåò. Âîò îäèí ïðèìåð.
ß ðàáîòàë ãîðíûì ìàñòåðîì â ÑÓÁÐà è ó ìåíÿ, êàê ó ñóáðîâ÷àíèíà, áûë ðàéîííûé êîýôôèöèåíò 1,3. Îòäåëèëè íàñ îò ÑÓÁÐà, è îí ñ
âñåõ ãîðíÿêîâ äî÷åðíèõ ïðåäïðèÿòèé. Ãäå òóò ëîãèêà?
Ñïðàøèâàåì – ïî÷åìó óìåíüøèëè ðàéîííûé êîýôôèöèåíò? Îòâå÷àþò – à òåïåðü âû íå ñóáðîâñêèå, è âàì ïî çàêîíó «íå
Òåõíèêà â íàøåé îðãàíèçàöèè íå îáíîâëÿëàñü. Â ïîñëåäíèå ãîäû ðàáîòàëè â êàðüåðàõ íà òàêèõ ýêñêàâàòîðàõ è áóðîâûõ ñò
ðàáî÷èå ðåìîíòèðîâàëè ìåõàíèçìû è, õîòü áûëî íåëåãêî, íî ðàáîòà øëà – áîêñèò äîáûâàëè è îòãðóæàëè ïîòðåáèòåëÿì.
Ðóäíûé êàðüåð äëÿ ÑÓÁÐà áûë âñåãäà êàê «àìîðòèçàòîð». Åñëè ïî êàêèì-òî ïðè÷èíàì øàõòû íå äàâàëè ïëàí ïî äîáû÷å, òî êàðü
– òàìà îòäåëüíîãî ðàçãîâîðà.
Ñåé÷àñ ó ÑÓÁÐà íåò ýòîãî «àìîðòèçàòîðà». È ñìÿã÷èòü ïðîâàëû â ïîäçåìíîé äîáû÷å ðóäû íå÷åì. À îíè áûëè è áóäóò. Ðàíî èëè ïî
ïðè äîáû÷å áîêñèòà îòêðûòûì ñïîñîáîì.
Ãëàâîîå – óòåðÿíû êàäðû ðàáî÷èõ è ÈÒÐ, óâîëåííûõ ïî ñîêðàùåíèþ â ñâÿçè ñ ëèêâèäàöèåé ïðåäïðèÿòèÿ. Îíè ïåðåíàëè
áóäóùåå – ýòî ñîîáùàþùèåñÿ ñîñóäû, è ýòî ñîîáùåíèå ïðåðâàíî. Æàëü ÎÎÎ «ÒÁÊ» (ðóäíûé êàðüåð ÑÓÁÐÀ), äîñðî÷íî çàêðûò
Îäíè õîçÿåâà óõîäÿò, äóóãèå – ïðèõîäÿò, à ÑÓÁÐ âñåãäà áóäåò íóæåí ðåãèîíó è ñòðàíå. Áåç íåãî ýêîíîìèêà îáëàñòè áó

Þðèé ßêèìîâ.
Ãàçåòà «Ñåâåðíàÿ ïðîâèíöèÿ» ¹ 32 | 25.12.2012 Äëÿ îòêðûòèÿ ôîòî â ïîëíûé ðàçìåð êëèêíèòå ïî êàðòèíêå.